

การประเมินความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบ
ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

เทศบาลตำบลห้วยใหญ่
อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร

ที่ทำการเทศบาลตำบลห้วยใหญ่
๑๕๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยใหญ่
อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร
๔๙๑๕๐ โทร. ๐๔๒-๐๔๙๙๒๙
เว็บไซต์ <https://wanyai.go.th>
Facebook : เทศบาลตำบลห้วยใหญ่

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลการนำ เครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการ ขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำ เครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของ การปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

ดังนั้น เพื่อเป็นขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล หรือการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการ ขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลง วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุก ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจาก ทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ จึงได้ดำเนินการประเมิน ความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการ ดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักปลัด

เทศบาลตำบลห้วยน้ำใหญ่

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
 หลักการและเหตุผล	๑
 วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงทุจริต	๑
 นิยามหรือความหมายที่เกี่ยวข้อง	๑
 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงการทุจริต	๒
 กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
 การบริหารจัดการความเสี่ยง ตามมาตรฐาน COSO	๓
 ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต	๔
 ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๖ - ๑๗

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
เทศบาลตำบลห้วยน้ำใหญ่ อำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร

---

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มี การตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยให้ถือปฏิบัติตาม มาตรฐานและ หลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด และกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วย มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงาน ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้การบริหาร จัดการความเสี่ยงเป็นไปตามเจตนารมณ์ มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๖ ที่ กำหนดว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้แก่ การ บริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

- (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- (๑) เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดประโยชน์ สุขแก่ ประชาชน
- (๒) เพื่อป้องกันความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- (๓) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจจะ เกิดขึ้นใน อนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
- (๔) เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่าง ต่อเนื่อง
- (๕) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการ บรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้
- (๖) เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถ บริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

๓. นิยามหรือความหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในการกระทำการทุจริต (Corruption Risk) จากการพิจารณาอนุมัติอนุญาตและการให้บริการประชาชน การให้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การใช้จ่ายงบประมาณ ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ และการบริหารงบกองทุน ทั้งนี้ให้รวมถึงความเสี่ยง การทุจริตจากการยกยอกเงินหรือ ทรัพย์สิน การเงิน การบัญชีที่เป็นเท็จ (Fraud Risk) ซึ่งมักเกิดจากการกระทำของบุคคลเพียงลำพัง เนื่องจากระบบ การควบคุมภายในอ่อนแอ

๓.๒ สินบน (Bribery) หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทน ให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น ดังนั้น การให้หรือรับ ของขวัญ รวมถึงผลประโยชน์อื่นใด เช่น การจัดเลี้ยง การอุปการะ ค่าเดินทาง และที่พัก อาจถูกพิจารณาว่าเป็น สินบนได้

๓.๓ รูปแบบของสินบน หมายถึง ผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

๓.๓.๑ สินบน (Bribery) : ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้สัญญาว่าจะให้มอบให้ การยอมรับ การให้หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้กระทำ การหรือไม่กระทำที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

๓.๓.๒ ค่าอำนวยความสะดวก : ค่าใช้จ่ายจำนวนเล็กน้อยที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการให้เพียงเพื่อให้มั่นใจว่าเจ้าหน้าที่รัฐจะดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการ หรือเป็นการกระตุ้นให้ ดำเนินการอย่างรวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการนั้นไม่ต้องใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้น

๓.๓.๓ ค่ารับรองและของขวัญ : ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของผู้รับบริการรัฐ เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์อันดีหรือเป็นการแสดงออกซึ่งสินน้ำใจ วัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งอาจรวมถึง ค่าที่พัก ค่าโดยสาร การศึกษาดูงาน ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม บัตรกำนัล ฯลฯ

๓.๓.๔ สินน้ำใจ : ความเอื้อเฟื้อเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการมีน้ำใจ ความมีมิตรไมตรีการดูแลกันและกัน เป็นต้น โดยอาจหวังการเอาประโยชน์จากการใช้อำนาจรัฐของผู้รับในอนาคต

๓.๓.๕ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ : ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าสิ่งของใด ๆ ที่มีค่าทางการเงิน รวมถึงสิ่งใช้แทนเงินสด และสิ่งที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าหรือบริการใด

๔. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงการทุจริต

๔.๑ ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

- ๑ ภัยธรรมชาติ (Natural Environment)
- ๒ เศรษฐกิจ (Economic)
- ๓ การเมือง (Political)
- ๔ สังคม (Social)
- ๕ เทคโนโลยี (Technological)

๔.๒ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

๑ คณะผู้บริหาร/กลยุทธ์ในการบริหารองค์กร (Strategy)
๒ โครงสร้างองค์กร (Structure) ที่ไม่เหมาะสมกับภารกิจ
๓ รูปแบบการปฏิบัติงาน (System) กระบวนการ /การบริหารจัดการ การกำหนดนโยบาย แผนงาน ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน

๔ บุคลากร (Staff) การจัดการทรัพยากรมนุษย์
๕ ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) ของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายประจำ
๖ รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานในองค์กร

๗ ค่านิยมร่วม (Shared Values) ของบุคลากรในองค์กรที่มีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกัน แต่อันที่จริงจะปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนหากไม่มีค่านิยมร่วมกันแล้วก็จะเกิดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติราชการ

๕. กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดสิ่งที่มีประวัติความเสี่ยงอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

๒. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้น หรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

๓. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสูญเสียต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นอีก ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับขั้นตอนการทำงานใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

๔. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

๖. การบริหารจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission)

๑. สภาพแวดล้อมภายในขององค์กร (Internal Environment) เช่น นโยบายของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม อำนาจหน้าที่ ความรู้ความสามารถ ทักษะของบุคลากร กระบวนการบริหารงาน ทรัพยากรทางการบริหาร ระเบียบกฎหมาย สารสนเทศ การติดตามประเมินผล ฯลฯ

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย ของการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

๓. การบ่งชี้เหตุการณ์หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้น (Event Identification) เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากภายในและภายนอกหน่วยงาน

๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการจำแนกและจัดลำดับการประเมินความเสี่ยงที่มีอยู่ โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมิน ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถ บ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กรและประเมินความสำคัญของความเสี่ยง โดยนำความเสี่ยงไปแก้ไขด้วยวิธีการอัน เหมาะสมด้วยวิธีการ ๔ วิธี ดังนี้

๕.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk avoidance) หมายถึง การเลิกหรือไม่กระทำในอัน ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือความเสี่ยง

๕.๒ การควบคุมความสูญเสีย (Risk reduction) มี ๒ วิธี คือ

๑. การป้องกันมิให้เกิด ความเสียหาย

๒. การควบคุมความรุนแรงของความสูญเสียให้มีผลกระทบในวงกว้าง

๕.๓ การแบ่งความเสี่ยง (Risk Sharing) คือ วิธีการลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย หรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๕.๔ การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) คือ การยอมรับว่าการดำเนินงานของ องค์กรมีความเสี่ยงในบางประเด็น เป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ หรือน่าจะเกิดขึ้นน้อย โดยมีวิธีการหรือ สามารถป้องกันได้ไม่เพิ่มความเสี่ยงยิ่งขึ้นจนไม่สามารถยอมรับได้

๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Actives) คือ การกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่างๆ ที่จะ กระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การ กำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการ

สร้าง ความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) คือ ระบบสารสนเทศ และการติดต่อสื่อสารที่ดีมีคุณภาพ

๘. การติดตามประเมินผล (Monitoring) คือ การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการ ความเสี่ยงประจำองค์กรว่าระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ถือหรือปฏิบัติอยู่นั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่ มีประเด็นใดสมควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือดียิ่งขึ้นไป

๗. ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

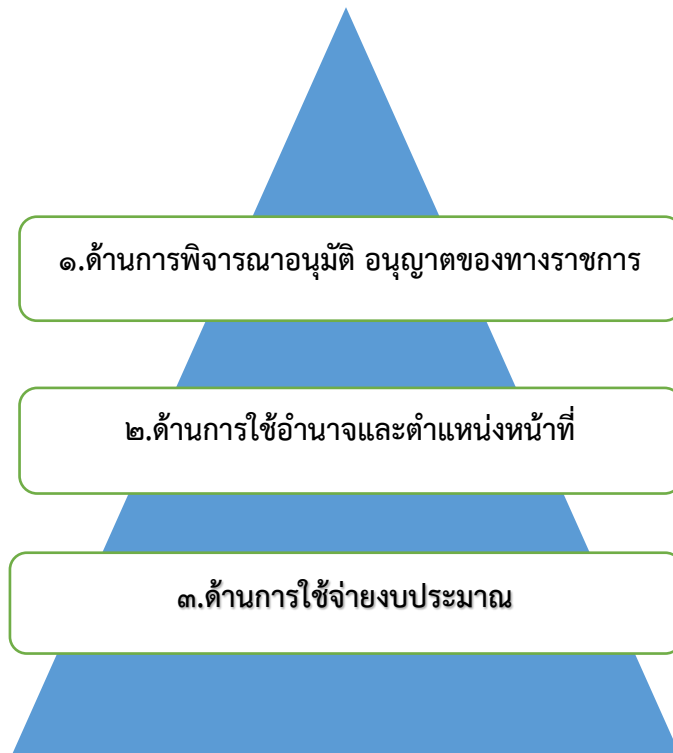
เทศบาลตำบลห้วยน้ำใหญ่ จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ หรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒. ความเสี่ยงทุจริตการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓. ความเสี่ยงทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณ

นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

๑. **ด้านการอนุมัติอนุญาต** การให้บริการด้านการอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน

๒. **ด้านการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่** อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือ จากการปฏิบัติหน้าที่ โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีกรปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ

๓. **ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ** โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับ การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นงบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่ถ่ายทอดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

๔. **ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต** มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
๒. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๔. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
๕. การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ / ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อโครงการ : โครงการจ้างติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์

งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร : ๔๙๙,๐๐๐ บาท ต่อโครงการ จำนวน ๒ โครงการ เป็นเงิน ๙๙๘,๐๐๐ บาท

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑	การตรวจสอบโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โครงการจ้างติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์ต้องถูกบรรจุไว้ใน แผนพัฒนาท้องถิ่น ก่อนดำเนินการ - การจำแนกประเภท : หากจัดซื้อพร้อมเสาและติดตั้ง จัดเป็น "ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ" ไม่ใช่วัสดุทั่วไป - กำหนดงบประมาณ: ตรวจสอบแหล่งเงิน เช่น งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ
๒	การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) และคุณลักษณะเฉพาะ	การล็อกสเปก (Locked Specifications) : มีการตั้ง TOR ระบุยี่ห้อ หรือกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคที่เอื้อให้ผู้รับเหมาเพียงรายเดียวหรือน้อยรายที่เข้าเกณฑ์ ทำให้ขาดการแข่งขันที่เป็นธรรม
๓	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง/ราคาสูงเกินจริง (Overpricing): ราคาต่อเสาไฟฟ้าโซล่าเซลล์สูงกว่าราคาท้องตลาดมาก โดยเฉพาะกรณีใช้บัญชีนวัตกรรมที่ไม่มีการแข่งขันราคากับแบรนด์อื่น
๔	การติดตั้งและการขออนุญาต	<ul style="list-style-type: none"> - การติดตั้งไม่เหมาะสม/ใช้งานไม่ได้ (Bad Functionality) : การเลือกจุดติดตั้งที่ไม่เหมาะสม เช่น ใต้ต้นไม้ หรือพื้นที่ที่ไม่มีแสงสว่างเพียงพอ ทำให้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน - วัสดุไม่ได้มาตรฐาน (Substandard Materials): ใช้แผงพลังงานแสงอาทิตย์ แบตเตอรี่ หรือเสาที่ไม่มีคุณภาพ ส่งผลให้ใช้งานได้เพียงระยะเวลาสั้นๆ ก็ชำรุด - การติดตั้งที่ไม่มั่นคง เช่น การติดตั้งเสาไฟบนแท่นแบรีเออร์ ซึ่งอาจส่งผลต่อความปลอดภัยและความแข็งแรงในระยะยาว -

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
		- หากเป็นการติดตั้งบนหลังคา (Solar Rooftop) และมีกำลังผลิตเกินที่กำหนด ต้องแจ้งขอยกเว้นใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้าจาก สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.)
๕	การตรวจรับและการ รับประกัน	- คณะกรรมการจะตรวจสอบประสิทธิภาพการส่องสว่างและการทำงานของระบบตาม TOR ที่กำหนดไว้ ยังขาดความรู้และประสบการณ์อย่างมาก - อายุการใช้งานสั้น อุปกรณ์ชำรุดเสียหายเร็วเกินจริง (บางโครงการใช้ได้เพียง ๓ เดือน) แต่ไม่มีการเข้าซ่อมแซมจากผู้รับจ้าง - การทำงาน เมื่อเกิดความเสียหาย ผู้รับจ้างไม่ดำเนินการตามสัญญาประกันคุณภาพ ทำให้งบประมาณตกเป็นภาระของรัฐโดยไม่ได้ประโยชน์

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นสูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดน้อยมาก (ร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ที่ไม่น่ามีโอกาสดังเกิดขึ้นเลย (ไม่เคยเกิดขึ้น)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อภาครัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ เรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยงานตรวจสอบภายในและหน่วยงานตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน
๑	ไม่เคยเกิดขึ้นเลย

คำอธิบาย : ระบุหลักเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

คำอธิบาย : ตารางแสดงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	คะแนนระดับความเสี่ยง			
			โอกาส	ระดับความรุนแรง	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
๑	การตรวจสอบโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น	- สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โครงการจ้างติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์อาจไม่ถูกบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ก่อนดำเนินการ - การจำแนกประเภท : หากจัดซื้อพร้อมเสาและติดตั้งจัดเป็น "ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ" ไม่ใช่วัสดุทั่วไป	๑	๑	๑	ต่ำ

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริต	คะแนนระดับความเสี่ยง			
			โอกาส	ระดับความ รุนแรง	ผล กระทบ	ระดับความ เสี่ยง
		- กำหนดงบประมาณ: ตรวจสอบแหล่งเงิน เช่น งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ				
๒	การจัดทำร่าง ขอบเขตของงาน (TOR) และ คุณลักษณะเฉพาะ	การล็อกสเปก (Locked Specifications) : มีการตั้ง TOR ระบุยี่ห้อ หรือกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคที่เอื้อให้ มีผู้รับเหมาเพียงรายเดียว หรือน้อยรายที่เข้าเกณฑ์ ทำให้ขาดการแข่งขันที่เป็นธรรม	๔	๓	๑๒	สูงมาก
๓	กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง/ราคาสูงเกินจริง (Overpricing): ราคาต่อเสาไฟฟ้าโซล่าเซลล์สูงกว่าราคาท้องตลาดมาก โดยเฉพาะกรณีใช้บัญชีนวัตกรรมที่ไม่มี การแข่งขันราคากับแบรนด์อื่น	๔	๓	๑๒	สูงมาก
๔	การติดตั้งและการขอ อนุญาต	- การติดตั้งไม่เหมาะสม/ใช้งานไม่ได้ (Bad Functionality) : การเลือกจุดติดตั้งที่ไม่เหมาะสม เช่น ใต้ต้นไม้ หรือพื้นที่ที่ไม่มีแสงสว่างเพียงพอ ทำให้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน - วัสดุไม่ได้มาตรฐาน (Substandard Materials): ใช้แผงพลังงานแสงอาทิตย์ แบตเตอรี่ หรือเสาที่	๒	๒	๔	ต่ำ

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	คะแนนระดับความเสี่ยง			
			โอกาส	ระดับความ รุนแรง	ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง
		<p>ไม่มีคุณภาพ ส่งผลให้ใช้งานได้เพียงระยะเวลาสั้นๆ ก็ชำรุด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การติดตั้งที่ไม่มั่นคง เช่น การติดตั้งเสาไฟบนแท่นแบรีเออร์ ซึ่งอาจส่งผลต่อความปลอดภัยและความแข็งแรงในระยะยาว - หากเป็นการติดตั้งบนหลังคา (Solar Rooftop) และมีกำลังผลิตเกินที่กำหนด ต้องแจ้งขอยกเว้นใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้าจาก สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) 				
๕	การตรวจรับและการรับประกัน	<ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการจะตรวจสอบประสิทธิภาพการส่องสว่างและการทำงานของระบบตาม TOR ที่กำหนดไว้ ยังขาดความรู้และประสบการณ์อย่างมาก - อายุการใช้งานสั้น อุปกรณ์ชำรุดเสียหายเร็วเกินจริง (บางโครงการใช้ได้เพียง ๓ เดือน) แต่ไม่มีการเข้าซ่อมแซมจากผู้รับจ้าง 	๔	๕	๒๐	สูงมาก

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	คะแนนระดับความเสี่ยง			
			โอกาส	ระดับความ รุนแรง	ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง
		- การทำงาน เมื่อเกิด ความเสียหาย ผู้รับจ้าง ไม่ดำเนินการตาม สัญญาประกันคุณภาพ ทำให้งบประมาณตก เป็นภาระของรัฐโดย ไม่ได้ประโยชน์				

- คำอธิบาย :** - ระบุขั้นตอนการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการ ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด ที่ทำการประเมิน
- ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนและอธิบายรูปแบบ/วิธีการ ที่อาจเกิดการ
ทุจริตในอนาคต
- ให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : โครงการจ้างติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมป้องกันความเสี่ยงทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การตรวจสอบโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น	<p>- สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โครงการจ้างติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์อาจไม่ถูกบรรจุไว้ใน แผนพัฒนาท้องถิ่น ก่อนดำเนินการ</p> <p>- การจำแนกประเภท : หากจัดซื้อพร้อมเสาและติดตั้งจัดเป็น "ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ" ไม่ใช่วัสดุทั่วไป</p> <p>- กำหนดงบประมาณ: ตรวจสอบแหล่งเงิน เช่น งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ</p>	ต่ำ	ตรวจเช็คโครงการที่จะดำเนินงาน จะต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ก่อนเสมอ หากไม่มีโครงการในแผน จะไม่สามารถนำมาจัดทำโครงการได้	ออกประชาคมหมู่บ้าน ให้ครบทุกหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อสอบถามความต้องการของประชาชน	๑ - ๓๐ ต.ค. ๒๕๖๘	งานวิเคราะห์ ฯ

ชื่อกระบวนการงาน/โครงการ : โครงการจ้างติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมป้องกันความเสี่ยงทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๒	การจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) และคุณลักษณะเฉพาะ	การล็อกสเปก (Locked Specifications) : มีการตั้ง TOR ระบุยี่ห้อ หรือกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคที่เอื้อให้มีผู้รับเหมาเพียงรายเดียว หรือน้อยรายที่เข้าเกณฑ์ ทำให้ขาดการแข่งขันที่เป็นธรรม	สูงมาก	มีการประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะมาเป็นคู่สัญญาตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อกำหนดคุณลักษณะหรือขอบเขต งาน (TOR) และนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้ กกก. พิจารณาลงนามเป็นผู้กำหนด อาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทหรือผู้ที่จะมา เป็นคู่สัญญา	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารแนวทางและขั้นตอนการจัดทำคุณลักษณะหรือ ขอบเขตงาน (TOR) ให้เจ้าหน้าที่ในแต่ละกองและสำนัก ได้รับทราบ - สื่อสารบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ/ผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดคุณลักษณะหรือขอบเขต งาน (TOR) เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง - การจัดทำคุณลักษณะหรือขอบเขตงาน (TOR) ให้ 	๑ มีนาคม ถึง ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙	งานพัสดุ

ชื่อกระบวนการงาน/โครงการ : โครงการจ้างติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมป้องกันความเสี่ยงทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
					ดำเนินการให้เป็นไปตาม พรบ. การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐปี ๒๕๖๐		
๓	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง/ราคาสูงเกินจริง (Overpricing): ราคาต่อเสาไฟฟ้าโซล่าเซลล์สูงกว่าราคาท้องตลาดมาก โดยเฉพาะกรณีใช้บัญชีนวัตกรรมที่ไม่มีการแข่งขันราคากับแบรนด์อื่น	สูงมาก	- สร้างความโปร่งใส - การกำหนด TOR (Terms of Reference) - การปฏิบัติตามกฎหมาย	- เปิดเผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน เพื่อให้ตรวจสอบได้ แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดร่าง TOR ที่มีความรู้และซื่อสัตย์ เพื่อ	๑ มีนาคม ถึง ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙	งานพัสดุ

ชื่อกระบวนการงาน/โครงการ : โครงการจ้างติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมป้องกันความเสี่ยงทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
					<p>ป้องกันการกำหนดสเปกที่เอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้างบางราย</p> <p>- ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ อย่างถูกต้อง</p>		
๔	การติดตั้งและการขออนุญาต	<p>- การติดตั้งไม่เหมาะสม/ใช้งานไม่ได้ (Bad Functionality) : การเลือกจุดติดตั้งที่ไม่เหมาะสม เช่น ใต้ต้นไม้ หรือพื้นที่ที่ไม่มีแสงสว่างเพียงพอ ทำให้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน</p> <p>- วัสดุไม่ได้มาตรฐาน (Substandard</p>	ต่ำ	<p>- ตรวจสอบวัสดุหน้างาน</p> <p>- ตรวจสอบการป้องกันทางไฟฟ้า</p> <p>- ตรวจสอบการติดตั้ง</p>	<p>- ตรวจสอบเช็ควัสดุที่นำมาติดตั้งจริงว่าตรงตาม TOR หรือไม่ เช่น กำลังไฟของแผง, ความจุแบตเตอรี่, ชนิดของโคมไฟ</p> <p>- ตรวจสอบมาตรฐานระบบ</p>	๑ มีนาคม ถึง ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙	กองช่าง

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : โครงการจ้างติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมป้องกันความเสี่ยงทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
		Materials): ใช้แผงพลังงานแสงอาทิตย์ แบตเตอรี่ หรือเสาที่ไม่มีคุณภาพ ส่งผลให้ใช้งานได้เพียงระยะเวลาสั้นๆ ก็ชำรุด - การติดตั้งที่ไม่มั่นคง เช่น การติดตั้งเสาไฟบนแท่นแบรีเออร์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและความแข็งแรงในระยะยาว - หากเป็นการติดตั้งบนหลังคา (Solar Rooftop) และมีกำลังผลิตเกินที่กำหนด ต้องแจ้งขอยกเว้นใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้าจาก สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.)			ไฟฟ้า รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันความผิดปกติ อย่างน้อยต้องมี Anti-Islanding และระบบป้องกัน Over/Under Voltage - ควบคุมเรียบร้อยของโครงเสาไฟ ความแน่นหนา ของฐานราก และการเชื่อมต่อสายไฟ		

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : โครงการจ้างติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมป้องกันความเสี่ยงทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๕	การตรวจรับ	<ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการจะตรวจสอบประสิทธิภาพการส่องสว่างและการทำงานของระบบตาม TOR ที่กำหนดไว้ ยังขาดความรู้และประสบการณ์อย่างมาก - อายุการใช้งานสั้น อุปกรณ์ชำรุดเสียหายเร็วเกินจริง (บางโครงการใช้ได้เพียง ๓ เดือน) แต่ไม่มีการเข้าซ่อมแซมจากผู้รับจ้าง - การทิ้งงาน เมื่อเกิดความเสียหาย ผู้รับจ้างไม่ดำเนินการตามสัญญาประกันคุณภาพ ทำให้งบประมาณตกเป็นภาระของรัฐโดยไม่ได้ประโยชน์ 	สูงมาก	<ul style="list-style-type: none"> - การรับประกันคุณภาพ - การตรวจสอบหลังติดตั้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเงื่อนไขการรับประกันอุปกรณ์ (แผง/แบตเตอรี่) ที่ยาวนานพอ และมีเงื่อนไขการบริการหลังการขายที่ชัดเจน - มีการตรวจสอบติดตามผลการใช้งานจริงว่าไฟส่องสว่างได้เพียงพอและใช้งานได้ต่อเนื่องตามอายุการใช้งานที่ควรจะเป็นหรือไม่ 	๑ มีนาคม ถึง ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

